

25.8.2023

Valemuutot Kehitysehdotukset #162 + #310

Kehitystyöryhmä 21.9.2023

FINGRID
Datahub

Valemuuttojen tunnistaminen datahubissa

- Seuraavilla kalvoilla on käyty läpi valemuuttoihin liittyviä tunnistettuja tapauksia ja datahubin puolella näihin liittyviä mahdollisia tarkasteluja, joiden perusteella datahub voisi ilmoittaa myyjälle tapauksista.
- Useimmissa tapauksissa datahubilla ei ole tietoa, jonka perusteella uuden sopimuksen ilmoitus voitaisiin hylätä, mutta datahub voi ilmoittaa myyjälle määrätyistä tapauksista, minkä perusteella myyjä voi tehdä tarvittavat lisäselvitykset mahdollisen valemuuton tunnistamiseksi.
- Tapauksen kohdalla on arvioitava nähdäänkö kyseinen ilmoitus toimivana/hyödyllisenä suhteessa mm. ilmoitusten oletettaviin määriin (todelliset muutot ja valemuutot) ja näistä myyjille aiheutuvaan selvittelytyöhön.

**Käyttötapaukset 1-4: määräaikainen/
irtosanomisehdollinen myyntisopimus
- käyttöpaikan molemmat sopimukset samalla
myyjällä**

1. Sama asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle ja myöhemmin sisäänmuuton nykyiselle myyjälle eri tuote ja/tai hinnalla ulosmuuttopäivästä eteenpäin. (sivu 1/4)

- Huom. Osa tapauksista voi olla sopimuskorjauksia, minkä vuoksi tulee tarkastella sopimuksen määräaikaaisuutta: jos sama kuin aiemmin, oletus on, että kyseessä korjaus*.

→ Jos uusi sopimus alkaa heti edellisen sopimuksen päättymisestä (ilman välipäiviä), datahub tunnistaa (jo nyt**), että kyseessä on myyjän tai sopimuksen vaihto.

→ Mahdolliset tarkastukset datahubissa:

- Sopimuksenvaihtotilanteessa, jossa edeltävä sopimus on päättynyt uuden sopimuksen aloitushetkeen syyllä ulosmuutto, tarkistetaan edeltävän sopimuksen määräaikaisuustieto edeltävältä päivältä (uuden sopimuksen aloituspäivä-1 päivä).
 - Jos edeltävän päivän sopimustietojen mukaan määräaikaisuus on edelleen voimassa* uuden sopimuksen aloituksen hetkellä, datahub hyväksyy uuden sopimuksen, mutta lähettää myyjälle sähköpostin, jossa on mukana käyttöpaikan tunnus, sopimustunnus (edeltävän sopimuksen) ja tieto, että ulosmuuttoon päätyneen sopimuksen asiakas/asiakkaat ovat tehneet käyttöpaikalle uuden sopimuksen.
 - *Sähköpostia ei lähetetä, mikäli sekä edellinen että uusi sopimus ovat määräaikaaisia ja niillä on sama määräaikaisuuden päättymispäivä, sillä tällöin kyseessä on sopimuskorjaus.

- 4
- Koskee sekä kuluttaja- että yritysasiakkaita.

- **Datahub kuitenkin hyväksyy uuden sopimuksen, koska sen alkamishetkellä ei ole toista voimassaolevaa sopimusta.

1. Sama asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle ja myöhemmin sisäänmuuton nykyiselle myyjälle eri tuote ja/tai hinnalla ulosmuuttopäivästä eteenpäin. (sivu 2/4)

- Lisäksi sopimuksenvaihtotilanteessa, jossa edeltävä sopimus on päättynyt uuden sopimuksen aloitushetkeen syyllä ulosmuutto, tarkistetaan edeltävän sopimuksen mahdollinen poikkeava irtisanomisehto edeltävältä päivältä (uuden sopimuksen aloituspäivä-1 päivä).
- Jos edeltävän päivän sopimustietojen mukaan poikkeavan irtisanomisehdon päivämäärät eivät sallisi uuden sopimuksen ilmoitusta, datahub hyväksyy sopimuksen, mutta lähettää myyjälle edellä kuvatun sähköpostin.
- Koskee yritysasiakkaita.
- Datahubin osalta asian käsittely päättyy tähän. Ilmoituksen perusteella myyjä selvittää tilanteen ja peruu tarvittaessa uuden sopimuksen sekä edellisen sopimuksen päättymisen. Tällä tavoin myyjä voi huomioida myös korjaukset ja mahdolliset jatkosopimukset.
- Huom. Koska edeltävä sopimus on erikseen päätetty, uuden sopimuksen peruminen ei palauta edellistä sopimusta voimaan, vaan myyjän on peruttava myös sopimuksen päättymisen. Mikäli päättymisen on ilmoitushetkellä menneisyydessä, päättymisen peruutus ei ole enää mahdollista, vaan tämä vaatisi uuden sopimuksen ilmoittamisen.

1. Sama asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle ja myöhemmin sisäänmuuton nykyiselle myyjälle eri tuote ja/tai hinnalla ulosmuuttopäivästä eteenpäin. (sivu 3/4)

Esimerkki 1: Määräaikaisuus voimassa

Myyntisopimus 1, määräaikainen 31.12.2023 asti

Ulosmuutto 1.8.2023

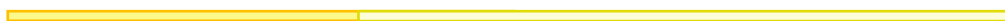
Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023, määräaikainen 2.8.2025 asti (tai ei määräaikaisuutta)

→ Datahub ilmoittaa myyjälle tilanteesta, koska edeltävän sopimuksen määräaikaisuus on voimassa.

→ Huom. Sopimus 1 voimassa 1.8. päivän loppuun ja sopimus 2 alkaa 2.8. päivän alusta (=sama päättymis-/alkamishetki). **Koskee kaikkia esimerkkejä.**

Esimerkki 2: Sopimuskorjaus

Myyntisopimus 1, määräaikainen 31.12.2023 asti

Ulosmuutto 1.8.2023

Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023, määräaikainen 31.12.2023 asti

→ Datahub ei ilmoita myyjälle tilanteesta, koska tulkitsee sen sopimuskorjaukseksi sopimusten samojen määräaikaisuuden päättymispäivämäärien vuoksi.

Esimerkki 3: Ei määräaikaisuutta

Myyntisopimus 1, ei määräaikaisuutta/määräaikaisuus päättynyt

Ulosmuutto 1.8.2023

Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023

→ Datahub ei ilmoita myyjälle tilanteesta, koska edeltävällä sopimuksella ei ole määräaikaisuutta voimassa.

1. Sama asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle ja myöhemmin sisäänmuuton nykyiselle myyjälle eri tuote ja/tai hinnalla ulosmuuttopäivästä eteenpäin. (sivu 4/4)

Esimerkki 4: Poikkeava irtisanomisehto

Myyntisopimus 1, irtisanomisehto 90 päivää

↑ Ulosmuutto 1.8.2023, ilmoitettu 15.7.2023

Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023

→ Datahub ilmoittaa myyjälle tilanteesta, koska edeltävän sopimuksen irtisanomisehdot eivät sallisi uutta sopimusta.

2. Asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle, ei ilmoita loppulaskuosoitetta. Saman sukuniminen asiakas tekee sisäänmuuton ulosmuuttopäivästä eteenpäin, sama myyjä. (sivu 1/2)

- Huom. Jos edellinen asiakas on ilmoittanut uuden loppulaskuosoitteen, oletuksena tämä muuttaa pois, jolloin tarkastusta ei tarvita. Huomiona, että osalla voi jäädä loppulaskuosoite ilmoittamatta, vaikka muuttaakin pois.

→ Mahdollinen tarkastus datahubissa:

- Sisäänmuuttotilanteessa, jossa edeltävä sopimus on päättynyt uuden sopimuksen aloitushetkeen syyllä ulosmuutto ilman loppulaskuosoitetta, tarkistetaan edellisen sopimuksen asiakas- ja määräaikaistu tieto edeltävältä päivältä (uuden sopimuksen aloituspäivä-1 päivä).
 - Jos uuden sopimuksen asiakkaan sukunimi vastaa edeltävän sopimuksen asiakkaan sukunimeä ja edeltävän päivän sopimustietojen mukaan määräaikaisuus on edelleen voimassa uuden sopimuksen aloituksen hetkellä, datahub hyväksyy uuden sopimuksen, mutta lähettää myyjälle sähköpostin, jossa on mukana käyttöpaikan tunnus, sopimustunnus (edeltävän sopimuksen) ja tieto, että saman sukuniminen asiakas on tehnyt käyttöpaikalle sopimuksen.
 - Selkeyden vuoksi tarkastus tehdään vain, kun molemmilla sopimuksilla on yksi asiakas.
 - Koskee vain kuluttaja-asiakkaita.
- Datahubin osalta asian käsittely päättyy tähän. Ilmoituksen perusteella myyjä selvittää tilanteen ja tekee tarvittaessa toimenpiteet sen korjaamiseksi.

2. Asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle, ei ilmoita loppulaskuosoitetta. Saman sukuniminen asiakas tekee sisäänmuuton ulosmuuttopäivästä eteenpäin, sama myyjä. (sivu 2/2)

Esimerkki 5: Ei ilmoitettu loppulaskuosoitetta

Myyntisopimus 1, määräaikainen 31.12.2023 asti, asiakas Matti Mattinen

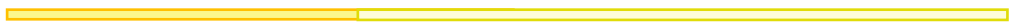
↑ Ulosmuutto 1.8.2023 ilman loppulaskuosoitetta

Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023,
asiakas Maija Mattinen

→ Datahub ilmoittaa myyjälle tilanteesta, koska ulosmuuton yhteydessä ei ole ilmoitettu loppulaskuosoitetta ja edeltävän ja uuden sopimuksen asiakkailla on sama sukunimi.

Esimerkki 6: Loppulaskuosoite ilmoitettu

Myyntisopimus 1, määräaikainen 31.12.2023 asti, asiakas Matti Mattinen

↑ Ulosmuutto 1.8.2023 loppulaskuosoitteella

Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023,
asiakas Maija Mattinen

→ Datahub ei ilmoita myyjälle tilanteesta, vaikka edeltävän ja uuden sopimuksen asiakkailla on sama sukunimi, koska ulosmuuton yhteydessä on ilmoitettu loppulaskuosoite.

3. Asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle, ei ilmoita loppulaskuosoitetta. Eri niminen asiakas tekee sisäänmuuton ulosmuuttopäivästä eteenpäin, sama myyjä. (sivu 1/3)

- Huom. Osalla voi jäädä loppulaskuosoite ilmoittamatta, vaikka muuttaa pois. Näitä tapauksia on valitettavan paljon, jolloin alla kuvatut tarkastelut nostaisivat ilmoitusten määrää huomattavasti. Resurssi- ja tahtotilakysymys, onko tällaiseen mielekästä lähteä.

→ Mahdolliset tarkastukset datahubissa:

- Sisäänmuuttotilanteessa, jossa edeltävä sopimus on päättynyt uuden sopimuksen aloitushetkeen syyllä ulosmuutto ilman loppulaskuosoitetta, tarkistetaan edellisen sopimuksen määräaikaistuus edeltävältä päivältä (uuden sopimuksen aloituspäivä-1 päivä).
 - Jos edeltävän päivän sopimustietojen mukaan määräaikaisuus on edelleen voimassa uuden sopimuksen aloituksen hetkellä, datahub hyväksyy sopimuksen, mutta lähettää myyjälle sähköpostin, jossa on mukana käyttöpaikan tunnus, sopimustunnus (edeltävän sopimuksen) ja tieto, että määräaikainen sopimus päättyy kesken kauden ilman loppulaskuosoitetta.
 - Selkeyden vuoksi tarkastus tehdään vain, kun molemmilla sopimuksilla on yksi asiakas.
 - Koskee sekä kuluttaja- että yritysasiakkaita.
 - Huom. Jos tämä tarkastus tehtäisiin, edellinen tarkastus (käyttötapaus 2) olisi tarpeeton. Tarkastus koskisi siis kaikkia tapauksia, joissa asiakas on eri kuin edellisellä sopimuksella.

3. Asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle, ei ilmoita loppulaskuosoitetta. Eri niminen asiakas tekee sisäänmuuton ulosmuuttopäivästä eteenpäin, sama myyjä. (sivu 2/3)

- Lisäksi sisäänmuuttotilanteessa, jossa edeltävä sopimus on päättynyt uuden sopimuksen aloitushetkeen syystä ulosmuutto ilman loppulaskuosoitetta, tarkistetaan edeltävän sopimuksen mahdollinen poikkeava irtisanomisehto edeltävältä päivältä (uuden sopimuksen aloituspäivä-1 päivä).
- Jos edeltävän päivän sopimustietojen mukaan poikkeavan irtisanomisehdon päivämäärät eivät sallisi uuden sopimuksen ilmoitusta, datahub hyväksyy uuden sopimuksen, mutta lähettää myyjälle sähköpostin, jossa on mukana käyttöpaikan tunnus, sopimustunnus (edeltävän sopimuksen) ja tieto, että sopimus päättyy irtisanomisehtojen vastaisesti ilman loppulaskuosoitetta.
- Selkeyden vuoksi tarkastus tehdään vain, kun molemmilla sopimuksilla on yksi asiakas.
- Koskee sekä yritysasiakkaita että kuluttaja-asiakkaita (edeltävä sopimus aina yritysasiakkaalla, uusi joko yrityksellä tai kuluttajalla).
- Datahubin osalta asian käsittely päättyy tähän. Ilmoituksen perusteella myyjä selvittää tilanteen ja tekee tarvittaessa toimenpiteet sen korjaamiseksi.

3. Asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle, ei ilmoita loppulaskuosoitetta. Eri niminen asiakas tekee sisäänmuuton ulosmuuttopäivästä eteenpäin, sama myyjä. (sivu 3/3)

Esimerkki 7: Ei ilmoitettu loppulaskuosoitetta

Myyntisopimus 1, määräaikainen 31.12.2023 asti, asiakas Matti Mattinen

↑ Ulosmuutto 1.8.2023 ilman loppulaskuosoitetta

Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023,
asiakas Maija Maijanen

→ Datahub ilmoittaa myyjälle tilanteesta, koska ulosmuuton yhteydessä ei ole ilmoitettu loppulaskuosoitetta.

Esimerkki 8: Loppulaskuosoite ilmoitettu

Myyntisopimus 1, määräaikainen 31.12.2023 asti, asiakas Matti Mattinen

↑ Ulosmuutto 1.8.2023 loppulaskuosoitteella

Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023,
asiakas Maija Maijanen

→ Datahub ei ilmoita myyjälle tilanteesta, koska ulosmuuton yhteydessä on ilmoitettu loppulaskuosoite.

→ Sama koskee mahdollista poikkeavaa irtisanomisehtoa, jonka johdosta ei myöskään ilmoitusta, jos ulosmuuton yhteydessä on ilmoitettu loppulaskuosoite.

Esimerkki 9: Poikkeava irtisanomisehto, ei ilmoitettu loppulaskuosoitetta

Myyntisopimus 1, irtisanomisehto 90 päivää

↑ Ulosmuutto 1.8.2023, ilmoitettu 15.7.2023 ilman loppulaskuosoitetta

Myyntisopimus 2 alkaen 2.8.2023

→ Datahub ilmoittaa myyjälle tilanteesta, koska edeltävän sopimuksen irtisanomisehdot eivät sallisi uutta sopimusta.

4. Käyttöpaikalle tehdään sisäänmuutto eri asiakkaalle (kuluttaja tai yritys), jolloin nykyinen päättyy automaattisesti. Ulosmuuttava asiakas ei ole yhteydessä laisinkaan. Sama myyjä.

- Näissä automaattisesti kyseessä sisään-/ulosmuutto. Mahdollisia tilanteita ja tarkasteluja datahubin puolella:
 - Määräaikaisen kuluttaja-asiakkaan sopimuksen päättyminen yritykselle uuden tehdyn sopimuksen vuoksi tai päinvastoin: datahub ilmoittaa myyjälle.
 - Uusi kuluttaja-asiakkaalle tehty sopimus on edellisen yritysassiakkaan sopimuksen irtisanomisehtojen vastainen: datahub ilmoittaa myyjälle.
 - Onko yllä kuvattujen tapausten määrät (oikeina muuttotapauksina/keplotteluina) sellaisia, että näistä olisi mielekästä ilmoittaa myyjälle?
 - Uudella asiakkaalla (kuluttaja) sama sukunimi kuin edeltävällä asiakkaalla (kuluttaja): Sama tarkastelu/ilmoitus kuin käyttötapauksessa 2.
 - Yritysassiakkaan sopimuksen päättyminen, kun tehdään uusi sopimus toiselle yritykselle: Datahubilla ei tietoa, joka voisi viitata valemuuttoon. Ei toteutettavissa tarkastuksia datahubin puolelle.

**Käyttötapaukset 5-8: määräaikainen/
irtosanomisehdollinen myyntisopimus
- käyttöpaikan sopimukset eri myyjillä**

5. Sama asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle ja myöhemmin sisäänmuuton toiselle myyjälle ulosmuuttopäivästä eteenpäin. (sivu 1/3)

- Näissä tilanteissa datahubin ei tulisi hyväksyä uutta sopimusta toiselle myyjälle, koska edeltävä myyjä ei saisi omaansa palautettua voimaan. Sopimuksen palautus edeltävälle myyjälle vaatisi toimia uudelta myyjältä, mutta uuden sopimuksen peruminen voi kestää/olla mahdotonta.

→ Mahdolliset tarkastukset datahubissa:

- Myyjänvaihtovaihtotilanteessa, jossa edeltävä sopimus on päättynyt uuden sopimuksen aloitushetkeen syyllä ulosmuutto, tarkistetaan edeltävän sopimuksen määräaikaistuustieto edeltävältä päivältä (uuden sopimuksen aloituspäivä-1 päivä).
 - Jos edeltävän päivän sopimustietojen mukaan määräaikaisuus on edelleen voimassa uuden sopimuksen aloituksen hetkellä, datahub hylkää uuden sopimuksen (syylä ”saman asiakkaan ulosmuutto kesken määräaikaisuuden/irtosanomisajan”) ja lähettää edeltävälle myyjälle sähköpostin, että sopimus tulisi palauttaa voimaan kiireellisesti, koska asiakas ei ole muuttanut ulos.
 - Koskee sekä kuluttaja- että yritysasiakkaita.

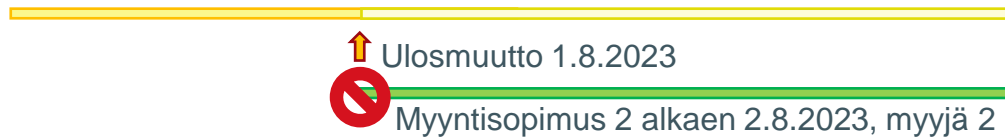
5. Sama asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle ja myöhemmin sisäänmuuton toiselle myyjälle ulosmuuttopäivästä eteenpäin. (sivu 2/3)

- Lisäksi myyjänvaihtovaihtotilanteessa, jossa edeltävä sopimus on päättynyt uuden sopimuksen aloitushetkeen syystä ulosmuutto, tarkistetaan edeltävän sopimuksen mahdollinen poikkeava irtisanomisehto edeltävältä päivältä (uuden sopimuksen aloituspäivä-1 päivä).
- Jos edeltävän päivän sopimustietojen mukaan poikkeavan irtisanomisehdon päivämäärät eivät sallisi uuden sopimuksen ilmoitusta, datahub hylkää uuden sopimuksen (syystä ” saman asiakkaan ulosmuutto kesken määräaikaaisuuden/irtisanomisajan”) ja lähettää myyjälle edellä kuvatun sähköpostin.
- Koskee yritysasiakkaita.
- Näissä huomiotava, että edellisen myyjän tulee hoitaa pikaisesti sopimuksen palautus, ettei käyttöpaikalta katkea sähköt (DH-351). Hyvän asiakaspalvelun hengessä myös kontaktoidaan asiakasta ja selvitetään mistä on kyse.
- Mikäli kyseessä on jokin poikkeava korjaus, jossa toisen myyjän sopimus tulisi saada voimaan, tulee nykyisen myyjän muokata määräaikaaisuus/irtisanomisaika päättymään, jolloin uuden myyjän sopimus menee läpi.

5. Sama asiakas tekee ulosmuuton nykyiselle myyjälle ja myöhemmin sisäänmuuton toiselle myyjälle ulosmuuttopäivästä eteenpäin. (sivu 3/3)

Esimerkki 10: Määräaikainen sopimus

Myyntisopimus 1, määräaikainen 31.12.2023 asti, myyjä 1

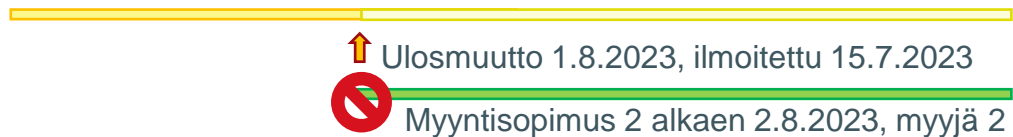

→ Datahub hylkää uuden myyntisopimuksen ilmoituksen.

→ Datahub ilmoittaa edeltävälle myyjälle tilanteesta, että edellinen sopimus tulisi palauttaa voimaan kiireellisesti, koska asiakas ei ole muuttanut ulos.

Esimerkki 11: Poikkeava irtisanomisehto

Myyntisopimus 1, irtisanomisehto 90 päivää, myyjä 1

→ Datahub hylkää uuden myyntisopimuksen ilmoituksen.

→ Datahub ilmoittaa edeltävälle myyjälle tilanteesta, että edellinen sopimus tulisi palauttaa voimaan kiireellisesti, koska asiakas ei ole muuttanut ulos.

6. Asiakas tekee ulosmuuton, ei ilmoita loppulaskuosoitetta. Saman sukuniminen asiakas tekee sisäänmuuton ulosmuuttopäivästä eteenpäin toisen myyjän kanssa.

- Huom. Osalla voi jäädä loppulaskuosoite ilmoittamatta vaikka muuttaa pois.

→ Ei varmuutta valemuutosta (ei voida estää uutta sopimusta) ja edeltävän sopimuksen/asiakkaan myyjällä ei ole sopimusta uuden asiakkaan kanssa, minkä vuoksi edeltävällä myyjällä ei oikeutta mihinkään tietoihin uudesta asiakkaasta. Datahub voisi ainoastaan ilmoittaa, että ulosmuutto on tapahtunut kesken määräaikaisuuden ilman loppulaskuosoitetta. Resurssi- ja tahtotilakysymys, onko tällainen ilmoitus mielekäs.

7. Asiakas tekee ulosmuuton, ei ilmoita loppulaskuosoitetta. Eri niminen asiakas tekee sisäänmuuton ulosmuuttopäivästä eteenpäin, sama myyjä.

- Huom. Osalla voi jäädä loppulaskuosoite ilmoittamatta vaikka muuttaa pois.

→ Ei varmuutta valemuutosta (ei voida estää uutta sopimusta) ja edeltävän sopimuksen/asiakkaan myyjällä ei ole sopimusta uuden asiakkaan kanssa, minkä vuoksi edeltävällä myyjällä ei oikeutta mihinkään tietoihin uudesta asiakkaasta. Datahub voisi ainoastaan ilmoittaa, että ulosmuutto on tapahtunut kesken määräaikaaisuuden/irtosanomisehtojen vastaisesti ilman loppulaskuosoitetta. Resurssi- ja tahtotilakysymys, onko tällainen ilmoitus mielekäs.

8. Käyttöpaikalle tehdään sisäänmuutto eri asiakkaalle (kuluttaja tai yritys), jolloin nykyinen päättyy automaattisesti. Ulosmuuttava asiakas ei ole yhteydessä laisinkaan omaan myyjäänsä.

→ Ei varmuutta valemuutosta (ei voida estää uutta sopimusta) ja edeltävän sopimuksen/asiakkaan myyjällä ei ole sopimusta uuden asiakkaan kanssa, minkä vuoksi edeltävällä myyjällä ei oikeutta mihinkään tietoihin uudesta asiakkaasta. Datahub voisi ainoastaan ilmoittaa, että ulosmuutto on tapahtunut kesken määräaikaaisuuden/irtosanomisehtojen vastaisesti. Resurssi- ja tahtotilakysymys, onko tällainen ilmoitus mielekäs.

Muut huomiot

- Mahdollisista valemuuttotapauksista lähetettäisiin edeltävän/päätetyn sopimuksen myyjälle sähköposti. Datahubissa tulisi olla mahdollisuus osapuolikohtaisesti valita, haluaako osapuoli vastaanottaa kyseisiä sähköposteja.
- Tätä varten uusi vastaanottajatyyppe.